

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ.Δ/νση : Χαρ. Τρικούπη 6-10
Ταχ.Κώδικας : 10679, Αθήνα
Πληροφορίες : Δ. Δημητρόπουλος
Τηλέφωνο : 2131339775
E-mail : d.dimitropoulos1@minfin.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΚΟΙΝ.: Βουλευτές κ.κ.
Σωκράτη Βαρδάκη, Νικόλαο Ηγουμενίδη,
Εμμανουήλ Θραψανιώτη, Χαράλαμπο
Μαμουλάκη, Γεώργιο Λογιάδη και Κυριάκο
Βελόπουλο
(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στις με αριθμ. πρωτ. 579/26.11.2021, 603/26.11.2021 και 682/3.12.2021 αναφορές.

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτ. 579/26.11.2021 αναφοράς, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. Σωκράτης Βαρδάκης, Νικόλαος Ηγουμενίδης, Εμμανουήλ Θραψανιώτης και Χαράλαμπος Μαμουλάκης, της με αριθμ. πρωτ. 603/26.11.2021 αναφοράς, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Γεώργιος Λογιάδης και της με αριθμ. πρωτ. 682/3.12.2021 αναφοράς, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Κυριάκος Βελόπουλος, από πλευράς αρμοδιότητάς μας σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α. Μετά τον σεισμό της 27^{ης} Σεπτεμβρίου 2021 στην Κρήτη, θεσπίστηκαν ειδικές διατάξεις για την κρατική αρωγή προς φυσικά και νομικά πρόσωπα που επλήγησαν, με σκοπό την άμεση στήριξη των πληγέντων (ν.4839/2021), τα οποία και εξειδικεύτηκαν με τις υπό στοιχεία ΓΔΟΥ 978 (Β' 4618), ΓΔΟΥ 979 (Β' 4619) και ΓΔΟΥ 980 (Β' 4620) κοινές υπουργικές αποφάσεις, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, ως εξής:

α) Χορήγηση **πρώτης αρωγής, έναντι της στεγαστικής συνδρομής σε ιδιοκτήτες** κτιρίων που έχουν πληγεί από το σεισμό, ανάλογα με τη σοβαρότητα των εκτιμώμενων ζημιών. Δικαιούχοι είναι ιδιοκτήτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, κατά πλήρη ή ψιλή κυριότητα, κτιριακών επαγγελματικών εγκαταστάσεων, κατοικιών και λοιπών μη επαγγελματικής χρήσης κτιρίων, που υπέστησαν βλάβες από το σεισμό, όπως αυτά προκύπτουν από την τελευταία δήλωση περιουσιακής κατάστασης (έντυπο Ε9).

β) Χορήγηση **πρώτης αρωγής για αποζημίωση οικοσκευής σε φυσικά πρόσωπα**, ανάλογα με τη σοβαρότητα των ζημιών στην κατοικία. Δικαιούχοι είναι φυσικά πρόσωπα που χρησιμοποιούν ακίνητα, ως κύρια ή δευτερεύουσα κατοικία, τα οποία έχουν πληγεί από το σεισμό και έχουν πλήρη κυριότητα ή επικαρπία ή είναι μισθωτές - με εξαίρεση τους μισθωτές των βραχυχρόνιων μισθώσεων - ή η κατοικία τους έχει παραχωρηθεί δωρεάν - με εξαίρεση αυτές για τις οποίες δεν υπάρχει δήλωση μίσθωσης -.

γ) Χορήγηση **πρώτης αρωγής έναντι της επιχορήγησης για αποκατάσταση ζημιών** σε εξοπλισμό και μέσα παραγωγής, προς επιχειρήσεις και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα φορείς, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, ανάλογα με τη σοβαρότητα των ζημιών.

Δικαιούχοι είναι επιχειρήσεις – ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή –, καθώς και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα φορείς, που έχουν την έδρα τους ή υποκατάστημα και λειτουργούν νόμιμα σε περιοχές που έχουν πληγεί και που έχουν υποστεί υλικές ζημιές που προκλήθηκαν από το σεισμό σε στοιχεία ενεργητικού, όπως εξοπλισμός, πρώτες ύλες, εμπορεύματα, μέσα παραγωγής, αποθηκευμένα προϊόντα κ.λπ..

Οι αιτήσεις υποβάλλονταν μέσω της πλατφόρμας «arogi.gov.gr». Σε πρώτη φάση, η πλατφόρμα «arogi.gov.gr» άνοιξε την 6η Οκτωβρίου για αιτήσεις για περιοχές των Δήμων Μινώα Πεδιάδας και Αρχανών – Αστερουσιών της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου της Περιφέρειας Κρήτης που έχουν πληγεί από τον σεισμό, όπως αυτές καθορίζονται στις σχετικές κοινές υπουργικές αποφάσεις. Από 22 Οκτωβρίου 2021 προχώρησε και η δεύτερη φάση της διαδικασίας (ΦΕΚ Β'4911, Β'4912 και Β'4918), επεκτείνοντας την περίμετρο των δικαιούχων που επλήγησαν από το σεισμό της 27^{ης} Σεπτεμβρίου 2021, και παρατείνοντας την προθεσμία υποβολής αιτήσεων έως την 15η Νοεμβρίου 2021.

Για την καλύτερη και δικαιότερη κατανομή της στήριξης προς τους δικαιούχους πληγέντες, για την πληρωμή των ενισχύσεων, όλοι οι δικαιούχοι έπρεπε να υποβάλουν:

α) το δελτίο επανελέγχου του ακινήτου από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με το οποίο το κτίριο έχει κριθεί επικίνδυνο για χρήση («ΚΟΚΚΙΝΟ») ή προσωρινά ακατάλληλο για χρήση («ΚΙΤΡΙΝΟ») ή κατάλληλο για χρήση («ΠΡΑΣΙΝΟ») με ελαφρές βλάβες από τον σεισμό ή

β) το δελτίο ταχείας αυτοψίας του ακινήτου από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με το οποίο το κτίριο έχει κριθεί μη κατοικήσιμο, σε περίπτωση που δεν έχει διενεργηθεί επανέλεγχος.

Επισημαίνεται ότι το ποσό της πρώτης αρωγής έναντι στεγαστικής συνδρομής συμψηφίζεται με το τελικό ποσό στεγαστικής συνδρομής που θα προσδιοριστεί από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, ενώ το ποσό της πρώτης αρωγής έναντι επιχορήγησης για αποκατάσταση ζημιών σε επιχειρήσεις συμψηφίζεται με το ποσό της επιχορήγησης όπως θα προσδιοριστεί από το Υπουργείο Οικονομικών μετά την καταγραφή ζημιών από τις επιτροπές κρατικής αρωγής. Σε περίπτωση που ο λαβών την ενίσχυση δεν κριθεί τελικά δικαιούχος ή το ποσό που δικαιούται είναι μικρότερο, προβλέπεται η επιστροφή του υπερβάλλοντος ποσού. Αντιστοίχως, σε περίπτωση ψευδούς δηλώσεως το ποσό της ενίσχυσης επιστρέφεται στο ελληνικό δημόσιο.

Σύμφωνα με το από 16.11.2021 Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Οικονομικών ολοκληρώθηκε, σύμφωνα με το σχετικό χρονοδιάγραμμα, την 15η Νοεμβρίου 2021, η διαδικασία υποβολής αιτήσεων στην ενιαία ψηφιακή πλατφόρμα arogi.gov.gr των αιτήσεων των πληγέντων για τη χορήγηση προκαταβολής έναντι στεγαστικής συνδρομής, αποζημίωσης για οικοσκευή και πρώτης αρωγής έναντι επιχορήγησης σε επιχειρήσεις.

Οι αιτήσεις για πρώτη αρωγή έναντι στεγαστικής συνδρομής ανήλθαν σε 8.708 Α.Φ.Μ., αριθμός ο οποίος υπερβαίνει τα δεδομένα που έχουν προκύψει από τη διαδικασία των αυτοψιών από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, ενώ αντίστοιχη είναι και η εικόνα όσον αφορά τις αιτήσεις για αποζημίωση για οικοσκευή και για πρώτη αρωγή έναντι της επιχορήγησης σε επιχειρήσεις.

Η Κυβέρνηση και το Υπουργείο Οικονομικών, με την υποστήριξη της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), έχουν ανταποκριθεί με ταχύτατους ρυθμούς στα αιτήματα των πληγέντων, ενώ συνεχίζεται με την ίδια ταχύτητα η διαδικασία για την πληρωμή και των υπόλοιπων δικαιούχων, ανάλογα με την πορεία διασταύρωσης των απαιτούμενων δικαιολογητικών ταχείας αυτοψίας ή επανελέγχου από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Παράλληλα, έλεγχοι και διασταυρώσεις δρομολογούνται, από ειδική ομάδα εργασίας, και στις περιπτώσεις των αιτήσεων που αφορούν την πρώτη αρωγή έναντι της επιχορήγησης προς τις πληττόμενες από τον σεισμό επιχειρήσεις, ώστε οι δικαιούχοι να λάβουν άμεσα την προβλεπόμενη στήριξη.

Παράλληλα, προκειμένου να μη μείνει κανένας και καμία δικαιούχος εκτός του πλαισίου ενίσχυσης που προσφέρει η πρώτη αρωγή, η Κυβέρνηση και το Υπουργείο Οικονομικών αξιολογούν τα υφιστάμενα δεδομένα, ώστε σε ύστερο χρόνο, σε συνεργασία με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, να δοθεί η δυνατότητα υποβολής αίτησης στην πλατφόρμα arogi.gov.gr:

(α) για όσους πληγέντες δεν κατάφεραν να ολοκληρώσουν την αίτησή τους εξαιτίας διαδικαστικών ζητημάτων που αφορούν αλλαγές που έχουν επέλθει στη δήλωση της ακίνητης περιουσίας τους λόγω κληρονομικών διευθετήσεων,

(β) για όσους πληγέντες από τον σεισμό επιθυμούν να επικαιροποιήσουν ή αναθεωρήσουν (ακόμα και να ανακαλέσουν) την αίτησή τους μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, και

(γ) για όσους πληγέντες από τον σεισμό δεν κατάφεραν να υποβάλουν αίτηση κατά τις δύο φάσεις υποβολής αιτήσεων στην πλατφόρμα και επιθυμούν να υποβάλουν, μετά και την ολοκλήρωση του ελέγχου από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

Τέλος, όσον αφορά την επιστροφή του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης μέσω του καθεστώτος της επιστρεπτέας προκαταβολής, επισημαίνεται ότι παρέχεται η δυνατότητα, υπό την προϋπόθεση της τήρησης της υποχρέωσης της διατήρησης του προσωπικού, όπως αυτή καθορίζεται σε κάθε κύκλο της επιστρεπτέας προκαταβολής, επιστροφής των κάτωθι ποσοστών της ενίσχυσης:

α) Για επιχειρήσεις που έχουν κάνει έναρξη εργασιών πριν την 1η Ιανουαρίου 2019, δεν άνοιξαν υποκατάστημα από την 1η Απριλίου 2019 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 και έχουν θετικά ακαθάριστα έσοδα το 2019

αα) 25% της ενίσχυσης, εφόσον η μείωση των ακαθάριστων εσόδων του 2020 της επιχείρησης ξεπερνάει το 70% σε σχέση με τα έσοδα του 2019 και η επιχείρηση παρουσιάζει ζημίες προ φόρων ή

ββ) 33,3% της ενίσχυσης, εφόσον η μείωση των ακαθάριστων εσόδων του 2020 της επιχείρησης ανέρχεται τουλάχιστον σε 30% και ως 70% σε σχέση με τα έσοδα του 2019 και παρουσιάζει ζημίες προ φόρων ή

γγ) 50% της ενίσχυσης, για τις λοιπές επιχειρήσεις.

β) Για επιχειρήσεις που έχουν κάνει έναρξη εργασιών μετά την 1η Ιανουαρίου 2019 ή άνοιξαν υποκατάστημα από την 1η Απριλίου 2019 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 ή έχουν μηδενικά ακαθάριστα έσοδα το 2019

αα) 25% της ενίσχυσης, εφόσον η μείωση των ακαθάριστων εσόδων του 2020 της επιχείρησης ξεπερνάει το 30% σε σχέση με τα έσοδα του 2019 και η επιχείρηση παρουσιάζει ζημίες προ φόρων ή

ββ) 33,3% της ενίσχυσης, για τις λοιπές επιχειρήσεις.

Παράλληλα, αυξάνονται οι δόσεις για την αποπληρωμή του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης σε εξήντα (60) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, οι οποίες είναι πλέον άτοκες, ενώ εναλλακτικά, παρέχεται η δυνατότητα εφάπαξ καταβολής του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης, πριν τη λήξη της περιόδου χάριτος (31η Δεκεμβρίου 2021), με έκπτωση 15% επί του επιστρεπτέου ποσού.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τις πρόσφατες ανακοινώσεις, η περίοδος χάριτος πρόκειται να παραταθεί με την πρώτη δόση να καθίσταται πληρωτέα την 30η Ιουνίου 2022, ενώ θα παραταθεί και η περίοδος κατά την οποία είναι η δυνατή η εφάπαξ καταβολή του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης με έκπτωση 15% επί του επιστρεπτέου ποσού, ως και την 31η Μαρτίου 2022.

B. Με την υπ' αριθμ. Α 1220 (Β'4500/29-09-2021) απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών δόθηκε παράταση και αναστολή καταβολής βεβαιωμένων οφειλών στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας, της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου, της Περιφέρειας Κρήτης, για την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών που προέκυψαν λόγω σεισμικής δόνησης που εκδηλώθηκε στην περιοχή στις 27-09-2021.

Με την υπ' αριθμ. Α 1227 (Β'4682/11-10-2021) απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών δόθηκε παράταση και αναστολή καταβολής βεβαιωμένων οφειλών στις Τοπικές Κοινότητες Λιγορτύνου, Τεφελίου και Χαρακίου της Δημοτικής Ενότητας Αστερουσίων και στις Τοπικές Κοινότητες Πεζών, Χουδετσίου, Αγίου Βασιλείου, Δαμανίων, Καλλονής, Αλαγνίου, Αστριτσίου, Μελεσών, Μυρτιάς, Κουνάβων, Μεταξοχωρίου και Αγίων Παρασκιών της Δημοτικής Ενότητας Ν. Καζαντζάκη του Δήμου Αρχανών Αστερουσίων της Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου της Περιφέρειας Κρήτης για την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών που προέκυψαν λόγω του σεισμού που εκδηλώθηκε στην περιοχή στις 27-09-2021.

Περαιτέρω, στο εξηκοστό έβδομο άρθρο του ν. 4839/2021 (Α' 181) ορίζεται ότι η προαναφερθείσα εφάπαξ έκτακτη οικονομική ενίσχυση για κτιριακές εγκαταστάσεις και κατοικίες φυσικών ή νομικών προσώπων έναντι στεγαστικής συνδρομής, η εφάπαξ έκτακτη οικονομική ενίσχυση φυσικών προσώπων για αποζημίωση οικοσκευής και η εφάπαξ έκτακτη οικονομική ενίσχυση επιχειρήσεων και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα φορέων έναντι επιχορήγησης για την αντιμετώπιση ζημιών, που καταβάλλεται στα πληγέντα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις πληγείσες νομικές οντότητες, επιχειρήσεις και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα φορείς που περιέρχονται ή περιήλθαν, προσωρινά ή μόνιμα, σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης εξαιτίας του σεισμού που εκδηλώθηκε την 27η Σεπτεμβρίου 2021 σε περιοχές της Κρήτης, ορίζεται ως αφορολόγητη, μη εφαρμοζόμενης της παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 4172/2013 (Α' 167) σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής της, ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013 (Α' 167), δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιοσδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

Σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 4223/2013 (Α' 287), όπως ισχύει, τα κτίσματα μετά του αναλογούντος σε αυτά οικοπέδου, τα οποία βρίσκονται σε περιοχές που έχουν κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας λόγω σεισμού, πυρκαγιάς ή πλημμύρας και έχουν αποδεδειγμένα ολοσχερώς καταστραφεί ή υποστεί λειτουργικές ζημιές που τα καθιστούν μη κατοικήσιμα, απαλλάσσονται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. του έτους εντός του οποίου επήλθε η καταστροφή, με την προϋπόθεση ότι κατά το χρόνο αυτόν η κυριότητα ή το εμπράγματο δικαίωμα στο ακίνητο ανήκει στον υπόχρεο σε φόρο του έτους αυτού.

Σύμφωνα δε με το άρθρο 45 του ν. 4876/2021 (Α' 251) δίνεται τριετής απαλλαγή από τον ΕΝΦΙΑ σε ακίνητα που έχουν πληγεί από την πρόσφατη σεισμική δραστηριότητα, επεκτείνοντας επί της ουσίας την ανωτέρω πρόβλεψη του ν. 4223/2013, που έχει ετήσιο ορίζοντα.

Συγκεκριμένα, με ειδική νομοθετική ρύθμιση που έχει κατατεθεί στη Βουλή, προβλέπεται ότι ειδικά για τα έτη 2021, 2022 και 2023 απαλλάσσονται τα κτίσματα μετά του αναλογούντος οικοπέδου, που βρίσκονται σε περιοχές οι οποίες επλήγησαν από τους σεισμούς που εκδηλώθηκαν την 24η Ιουλίου 2021 και την 27η Σεπτεμβρίου 2021 στην Κρήτη, όπως έχουν οριοθετηθεί με τις σχετικές Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις (ΦΕΚ 4646/Β/7-10-2021, 4740/Β/13-10-2021, 4882/Β/21-10-2021), εφόσον οι ιδιοκτήτες τους είναι κάτοχοι Δελτίου Επανελέγχου ή Έκθεσης Αυτοψίας, σύμφωνα με τα οποία το κτίριο έχει χαρακτηριστεί επικίνδυνο ή ακατάλληλο για χρήση, ή Πρωτοκόλλου Αυτοψίας Επικινδύνως Ετοιμόρροπου Κτιρίου του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, που εκδίδονται έως τις 30/6/2022 και κατά τον κρίσιμο χρόνο η κυριότητα ή τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα στο ακίνητο ανήκουν στον υπόχρεο σε φόρο για τα έτη αυτά.

Γ. Σε σχέση με τα ζητήματα διαχείρισης οφειλών, αρμοδιότητας της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το Υπουργείο Οικονομικών λαμβάνει υπόψη του ότι οι οικονομικές δυνατότητες των πολιτών και των επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται σε όλο το εύρος της οικονομίας, δεν είναι οι ίδιες και ότι η λήψη μέτρων οικονομικής ενίσχυσης και η παροχή οικονομικών διευκολύνσεων για την περαιτέρω στήριξή τους είναι καταλυτικής σημασίας για τη κοινωνική συνοχή και την αντιμετώπιση των απρόσμενων εξελίξεων των τελευταίων ετών, ενώ αναδεικνύει την κρατική ευθύνη.

Το Υπουργείο Οικονομικών, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, έχει ήδη προβεί σε στοχευμένες ενέργειες και πλήθος μέτρων ανακούφισης και διευκόλυνσης των δανειοληπτών, με σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους. Το πρόβλημα της υπερχρέωσης καλούνται να αντιμετωπίσουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως της ιδιότητας αυτών ως πρωτοφειλετών, συνοφειλετών ή εγγυητών, τόσο στο πλαίσιο των έκτακτων προβλημάτων που ανέκυψαν τα τελευταία χρόνια, όπως αυτό της πανδημίας του κορωνοϊού, όσο και σε γενικότερη βάση, εξαιτίας της πολυετούς οικονομικής κρίσης.

Οι ρυθμίσεις που εισήχθησαν αφορούν στην ανακούφιση και διευκόλυνση των οφειλετών, συμπεριλαμβανομένων και των συνοφειλετών και εγγυητών, όχι μόνο αυτών που έχουν περιέλθει σε δυσχέρεια αποπληρωμής δανειακών τους υποχρεώσεων (έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων), αλλά και των εν γένει οφειλών τους προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά στους σεισμόπληκτους του Δήμου Μινώα Πεδιάδας Κρήτης, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

1. Όσον αφορά στις δανειακές υποχρεώσεις:

Η Ελληνική Ένωση Τραπεζών (ΕΕΤ) ανακοίνωσε στις 28/9/2021 ότι οι τράπεζες μέλη της θα σταθούν αρωγοί, με κάθε πρόσφορο τρόπο στις απώλειες που υπέστησαν καταναλωτές και επιχειρήσεις, από τις πρόσφατες σεισμικές δονήσεις στο Νομό Ηρακλείου, εντός της περιμέτρου, που θα καθορίσει η Ελληνική Κυβέρνηση. Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να επικοινωνούν με την Τράπεζα συνεργασίας τους, με σκοπό να λάβουν κατά περίπτωση και ανάλογα με την ικανότητα αποπληρωμής τους (δηλ. εισοδήματα και περιουσία οφειλέτη, συνοφειλετών και εγγυητών):

- Βραχυχρόνια αναστολή πληρωμών
- Προσωρινή (διευκόλυνση) ρύθμιση οφειλών
- Βραχυχρόνια αναστολή κατασχέσεων, πλειστηριασμών και εξώσεων.

Ήδη κατατέθηκε από την ΕΕΤ στον τραπεζικό λογαριασμό του Δήμου Μίνωα Πεδιάδος ένα πρώτο χρηματικό ποσό, που προορίζεται ειδικά για την αντιμετώπιση των άμεσων αναγκών των πληγέντων.

2. Όσον αφορά στα αναγκαστικά μέτρα εκτέλεσης (π.χ. κατασχέσεις και πλειστηριασμοί):

Με την υπ' αριθ. 133455/26-10-2021 (ΦΕΚ Β' 5029/30.10.2021) Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών με θέμα «*Χορήγηση αναστολής της διενέργειας κάθε πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης επί της κινητής ή ακίνητης περιουσίας σε πληγέντες από τον σεισμό της 27ης Σεπτεμβρίου 2021, στους δήμους: α) Μινώα Πεδιάδας και β) Αχαρνών-Αστερουσίων της Περιφέρειας Κρήτης, στο πλαίσιο του άρθρου 53 του ν. 4797/2021 (Α' 66)*», αποφασίσθηκαν τα εξής:

«1. Αναστέλλεται για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών από την 27η Σεπτεμβρίου 2021, ημερομηνία επέλευσης της φυσικής καταστροφής, η διενέργεια κάθε πράξης αναγκαστικής εκτέλεσης επί της κινητής ή ακίνητης περιουσίας τους, εξαιρουμένων των απαιτήσεων για διατροφή, σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και νομικές οντότητες, που έχουν αποδεδειγμένα πληγεί από τον σεισμό της 27ης Σεπτεμβρίου 2021 σε περιοχές της Κρήτης.

2. Η αναστολή καταλαμβάνει, ιδίως, τη διενέργεια πλειστηριασμών, κατασχέσεων, αποβολών και προσωπικών κρατήσεων. Κατά το χρονικό διάστημα του πρώτου εδαφίου, αναστέλλονται οι προθεσμίες άσκησης ενδίκων μέσων και βοηθημάτων που αφορούν σε εκκρεμείς διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης.

3. Δικαιούχοι της αναστολής της παρ. 1 είναι μόνον όσοι έχουν την κατοικία ή την επαγγελματική εγκατάσταση εντός των διοικητικών ορίων των εξής περιοχών: α) του Δήμου Μινώα Πεδιάδας και β) του Δήμου Αχαρνών-Αστερουσίων της Περιφέρειας Κρήτης που επλήγησαν από τον σεισμό της 27ης Σεπτεμβρίου 2021, και εφόσον αυτή έχει υποστεί ζημιές, το οποίο προκύπτει από το δελτίο αυτοψίας πρωτοβάθμιου ελέγχου από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, με το οποίο πιστοποιείται ότι το ακίνητο έχει χαρακτηριστεί ως μη κατοικήσιμο, ή δευτεροβάθμιου ελέγχου, με το οποίο πιστοποιείται ότι το ακίνητο έχει χαρακτηριστεί ως επικίνδυνο ή προσωρινά ακατάλληλο».

Πέραν των ανωτέρω έκτακτων ρυθμίσεων, εξαιτίας φυσικών καταστροφών, υπενθυμίζεται ότι οι οφειλέτες έχουν τη δυνατότητα να διευθετήσουν τα χρέη τους, μέσω του νέου Νόμου 4738/2020 για τη ρύθμιση οφειλών και την παροχή 2ης ευκαιρίας ή μέσω του Νόμου 4224/2013 για τον Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών και Διαχειριστών Δανείων, έτσι ώστε να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα υπερχρέωσης που αντιμετωπίζουν. Ειδικότερα:

I. ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΧΡΕΩΝ, ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΑΓΗΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΗ – 2^η ΕΥΚΑΙΡΙΑ

Η αντιμετώπιση της υπερχρέωσης αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους του Υπουργείου Οικονομικών. Για το σκοπό αυτό ψηφίστηκε ο Νόμος 4738/2020 (ΦΕΚ Α' 207/27-10-2020) σχετικά με τη ρύθμιση οφειλών και την παροχή 2^{ης} ευκαιρίας, ο οποίος:

- εναρμονίζει την αντίστοιχη Ευρωπαϊκή Οδηγία 1023/2019 περί πλαισίου για την προληπτική αναδιάρθρωση, την απαλλαγή από τα χρέη και τις ανικανότητες ή την έκπτωση οφειλετών, καθώς και την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 1132/2017 για την αναδιάρθρωση και την αφερεγγυότητα.
- αποτελεί μόνιμο πλαίσιο και εργαλείο αντιμετώπισης του χρέους νοικοκυριών και επιχειρήσεων (δηλ. δεν έχει έκτακτο / προσωρινό χαρακτήρα και δεν έχει ημερομηνία λήξης).
- αντικαθιστά όλα τα υφιστάμενα επιμέρους έκτακτα / προσωρινά εργαλεία ρύθμισης οφειλών που υπήρχαν μέχρι σήμερα (υπερχρεωμένα νοικοκυριά, προστασία πρώτης κατοικίας, εξωδικαστικός μηχανισμός, πτωχευτικός κώδικας κλπ).
- διέπει συνολικά τη διευθέτηση του ιδιωτικού χρέους προς δημόσιο (ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ κλπ), τράπεζες, διαχειριστές δανείων (funds, servicers) και λοιπούς ιδιώτες (π.χ. προμηθευτές, εργαζόμενους).

Ο Νόμος αυτός τέθηκε σε ισχύ το 2021 ως εξής:

- από 1η Μαρτίου 2021 ισχύουν οι διατάξεις σχετικά με τη ρύθμιση οφειλών (μέσω της διαδικασίας της εξυγίανσης) ή τη διαγραφή όλων των οφειλών (μέσω της διαδικασίας πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών – 2^{ης} ευκαιρίας) των μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων, καθώς και φυσικών προσώπων με επιχειρηματική δραστηριότητα, με περιουσία άνω των 350.000 ευρώ και κύκλο εργασιών άνω των 700.000 ευρώ.
- από 1^η Ιουνίου 2021 ισχύουν οι διατάξεις σχετικά με τη ρύθμιση οφειλών (μέσω της διαδικασίας του εξωδικαστικού μηχανισμού) ή τη διαγραφή όλων των οφειλών (μέσω της διαδικασίας πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών – 2^{ης} ευκαιρίας) των φυσικών προσώπων – νοικοκυριών, καθώς και όλων των επιχειρήσεων.

Ειδικά, όσον αφορά τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, οι οφειλέτες (φυσικά και νομικά πρόσωπα) μπορούν με μια ενιαία αίτηση να ρυθμίσουν συνολικά, χωρίς προσφυγή στο δικαστήριο, τις οφειλές τους:

- προς το Δημόσιο (ΑΑΔΕ / ΔΟΥ) και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ / ΚΕΑΟ) σε έως 240 δόσεις
- προς τράπεζες και διαχειριστές δανείων σε έως 420 δόσεις.

Βασικό κομμάτι της ρύθμισης οφειλών αποτελεί και η μερική διαγραφή χρέους, αφού ο οφειλέτης που εντάσσεται στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών δύναται να λάβει διαγραφή χρέους:

→ προς το Δημόσιο έως 75% επί της βασικής οφειλής, καθώς και έως 95% επί των προσαυξήσεων.

→ προς τις τράπεζες και διαχειριστές δανείων έως 80% επί της βασικής οφειλής, καθώς και έως 100% επί των τόκων.

Ωστόσο, θα πρέπει να πληρούνται όλοι οι κανόνες και προϋποθέσεις, όπως καθορίζονται από το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο, οι σημαντικότεροι εκ των οποίων είναι:

→ να έχει πραγματική οικονομική αδυναμία, τόσο ο οφειλέτης όσο και οι συνοφειλέτες και εγγυητές του

→ η εμπορική αξία της περιουσίας του οφειλέτη, των συνοφειλετών και των εγγυητών του να είναι μικρότερη του ύψους της οφειλής.

Η ηλεκτρονική πλατφόρμα του νέου εξωδικαστικού μηχανισμού παράγει μια αυτόματη ρύθμιση οφειλών, βάσει της αξίας της περιουσίας και του διαθέσιμου εισοδήματος, μετά την κάλυψη των εύλογων και ανελαστικών δαπανών, του οφειλέτη, των συνοφειλετών και εγγυητών του. Εφόσον ο οφειλέτης επιθυμεί, δύναται να προβεί και σε μια διαπραγμάτευση με τους ιδιώτες πιστωτές, αξιοποιώντας τις υπηρεσίες ενός πιστοποιημένου διαμεσολαβητή, με σκοπό τη δημιουργία μιας προσωποποιημένης πρότασης ρύθμισης οφειλών.

Επισημαίνεται ότι έχει ληφθεί ειδική νομική πρόνοια, ώστε μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού, να παρέχεται και η δυνατότητα ρύθμισης δανείων για τα οποία έχει παρασχεθεί η εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Μέσω της ρύθμισης των ανωτέρω οφειλών με ευνοϊκό και μακροπρόθεσμο τρόπο επιτυγχάνεται και η αναστολή των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως διαταγές πληρωμής, κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών, καθώς και δεσμεύσεις και πλειστηριασμοί στην κινητή και ακίνητη περιουσία του οφειλέτη.

Επιπροσθέτως, χορηγείται για 5 έτη Κρατική επιδότηση της δόσης των δανείων με υποθήκη / προσημείωση στην 1^η κατοικία των ευάλωτων νοικοκυριών, ύψους έως 210 ευρώ μηνιαίως (ανάλογα με τη σύνθεση / μέλη του νοικοκυριού).

Παράλληλα, στο νέο μηχανισμό, έχουν ενσωματωθεί ειδικές δικλείδες ασφαλείας, ώστε να μην υπάρξει κατάχρηση ευνοϊκών ρυθμίσεων από στρατηγικούς κακοπληρωτές.

Με τις ανωτέρω ευνοϊκές ρυθμίσεις οφειλών στηρίζονται αποτελεσματικά τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις, ώστε να προστατεύσουν την περιουσία τους, τόσο την 1^η κατοικία όσο και την επαγγελματική στέγη αντίστοιχα.

Εάν κάποιος οφειλέτης αδυνατεί να εξυπηρετήσει μια μακροπρόθεσμη ρύθμιση οφειλών, τότε έχει τη δυνατότητα να προβεί σε πλήρη διαγραφή όλων των οφειλών, μέσω της διαδικασίας πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών, με σκοπό να λάβουν τη 2^η ευκαιρία. Σε αυτή την περίπτωση ρευστοποιείται η περιουσία του οφειλέτη, πλην της 1^{ης} κατοικίας των ευάλωτων νοικοκυριών, η οποία αποκτάται από έναν ιδιωτικό Φορέα, ο οποίος υποχρεούται να τη μισθώσει πίσω στον οφειλέτη για 12 έτη. Το Κράτος παρέχει μηνιαίο επίδομα στέγασης στα ευάλωτα νοικοκυριά, με σκοπό να στηρίξει την κάλυψη των υποχρεώσεων στέγασης και να αποφευχθούν οι εξώσεις. Επίσης, ο Φορέας υποχρεούται να πωλήσει την κατοικία στον πολίτη, εφόσον ανακάμψει οικονομικά, συνεπώς ο οφειλέτης δύναται να επαναποκτήσει την ιδιοκτησία της 1^{ης} κατοικίας του, εντός 12 ετών.

Συνεπώς οι οφειλέτες, συμπεριλαμβανομένων και των εγγυητών, έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν όλα τα χρέη τους και να αποφύγουν κατασχέσεις και πλειστηριασμούς, μέσω της δυνατότητας ρύθμισης ή απαλλαγής από τις οφειλές τους, όπως προβλέπει ο νέος Νόμος.

II. ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Οι οφειλέτες, συμπεριλαμβανομένων και των εγγυητών, δύνανται να προβαίνουν σε ρύθμιση των οφειλών τους, αξιοποιώντας τις διατάξεις του Νόμου 4224/2013 για τον Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών και Διαχειριστών Δανείων, όπως έχει αναθεωρηθεί και ισχύει, δυνάμει της Απόφασης 392/1/31.5.2021 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος (ΦΕΚ 2411/Β/2021). Περιλαμβάνει δανειολήπτες όλων των ειδών, όπως μισθωτοί, συνταξιούχοι, εργαζόμενοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενοι, μικρές επιχειρήσεις (π.χ. μικρέμποροι), εταίροι κλπ, με έσοδα / εισόδημα / κύκλο εργασιών έως 1 εκατ. ευρώ σε ετήσια βάση.

Ειδικότερα, παρέχεται η δυνατότητα μιας εξωδικαστικής διαδικασίας ρύθμισης οφειλών των δανειοληπτών απευθείας / διμερώς με την τράπεζα ή διαχειριστή δανείων. Η ρύθμιση αυτή διαμορφώνεται σύμφωνα με την αξία των περιουσιακών στοιχείων και την ικανότητα αποπληρωμής (δηλαδή τα εισοδήματα / έσοδα και τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης) του οφειλέτη και των συνοφειλετών και εγγυητών του.

Εφόσον οι οφειλέτες τηρούν το συμφωνημένο πλάνο ρύθμισης οφειλών, μπορούν να αποφύγουν μέτρα των πιστωτών εναντίον της περιουσίας τους και συνεπώς να προστατεύσουν την πρώτη κατοικία και την επαγγελματική τους στέγη.

Πρέπει να τονιστεί ότι σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο (Ευρωπαϊκές Οδηγίες για την αφερεγγυότητα και Κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών) η ρύθμιση οφειλών θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη συγκεκριμένες παραμέτρους του οφειλέτη, όπως η ικανότητα αποπληρωμής του (δηλ. τα εισοδήματα και οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης) και η πραγματική / εμπορική αξία της περιουσίας του. Επιπρόσθετα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη αυτές οι παράμετροι οικονομικού χαρακτήρα και για τους συνοφειλέτες και εγγυητές του οφειλέτη. Πρέπει να σημειωθεί ότι βασική παράμετρο για τη διενέργεια ρύθμισης οφειλής αποτελεί η πραγματική οικονομική αδυναμία του οφειλέτη (και κατ' επέκταση και των συνοφειλετών και εγγυητών του), που πρέπει να αποδεικνύεται με συγκεκριμένα τεκμήρια. Βάσει των ανωτέρω, γίνεται κατανοητό ότι καθίσταται ανέφικτη η θέσπιση μιας «οριζόντιας» ρύθμισης οφειλών σε μια ομάδα οφειλετών βάσει άλλων χαρακτηριστικών (π.χ. ίδια γεωγραφική περιοχή ή που συνέβησαν τα ίδια συμβάντα ή που εκπονούν το ίδιο επάγγελμα ή που έχουν την ίδια ιδιότητα), τα οποία δεν λαμβάνουν υπόψη ταυτόχρονα την πραγματική οικονομική κατάσταση του κάθε οφειλέτη (και κατ' επέκταση και των συνοφειλετών και εγγυητών του). Για το σκοπό αυτό, όλοι οι εμπλεκόμενοι οφειλέτες (δηλ. πρωτοφειλέτες, συνοφειλέτες και εγγυητές), εφόσον έχουν οικονομική αδυναμία, θα πρέπει να προβούν ξεχωριστά ο καθένας τους στη διενέργεια της διαδικασίας

ρύθμισης οφειλών, μέσω της οποίας θα πρέπει να αποδείξουν την οικονομική αδυναμία τους και να λάβουν την κατάλληλη ρύθμιση οφειλής που αντιστοιχεί στο επίπεδο αδυναμίας τους.

Εν κατακλείδι, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους με αίσθημα ευθύνης, ορθολογισμού και αλληλεγγύης μετέχει των κρίσιμων εξελίξεων και συμβάλλει με συνέπεια στο έργο του Υπουργείου Οικονομικών, αξιοποιώντας ιδίως την εμπειρία της στη λειτουργία των νομοθετικών εργαλείων ρύθμισης οφειλών, καταθέτοντας τη γνώση της για θεσμική ευελιξία και αντικειμενική αναγνώριση της οικονομικής αδυναμίας των πολιτών στο πλαίσιο των ρυθμίσεων οφειλών, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας και τους περιορισμούς των οδηγιών και κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

- Δ. Τέλος, σας αποστέλλουμε συνημμένα τα με αριθμ. πρωτ. ΔΕΛ Α 1108320 ΕΞ 2021/6.12.2021, ΔΕΦΚ Α 1108581 ΕΞ 2021/7.12.2021 και ΔΕΕΦ Α 1111207 ΕΞ 2021/10.12.2021 έγγραφα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Συνημμένα: 6 σελ.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού
3. Γραφείο Γεν. Γραμματέα Οικονομικής Πολιτικής
4. Γραφείο Γεν. Γραμματέα Φορολ. Πολιτικής & Δημόσιας Περιουσίας
5. Γραφείο Ειδ. Γραμματέα Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους
6. Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου